

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੀ ਧੜੇਬੰਦੀ

ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ 'ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ' ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਤੀਰ ਕਮਾਨ) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਏਕਨਾਥ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕਰੀਬ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਰਾਹੁਲ ਨਾਰਵੇਕਰ ਨੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦਾ ਇਹੋ ਧੜਾ 'ਅਸਲੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ' ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਪਵਾਠਾਕੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਦੂਜਾ ਧੜਾ। ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਿੰਦੇ ਵੱਲੋਂ ਜੂਨ 2022 ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਖ਼ਤ-ਪਲਟੇ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਉੱਤੇ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਮੌਕੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਪਵਾਠਾਕੇ ਨੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਵੋਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਮਹਾਵਿਕਾਸ ਅਗਾੜੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ (ਐਨਸੀਪੀ) ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਿਲ ਸੀ। ਮਹਾਵਿਕਾਸ ਅਗਾੜੀ ਦਾ ਬਣਨਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਣੀਆਂ ਸਨ।

ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਵਾਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦਾ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਲ 2024 ਦੌਰਾਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਉਪਵਾਠਾਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ (ਉਪਵਾਠਾਕਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਥਰੇ ਜਾਂ ਯੂਥੀਟੀ) ਨੂੰ ਜ਼ਰਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੈਦਾਨਜ਼ਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅੱਖੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਬਣਤਰ ਦਾ ਅਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ 'ਇੰਡੀਆ' ਗੱਠਜੋੜ ਤਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਐਨਸੀਪੀ ਦੇ ਸ਼ਲਾ ਪਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਨਾਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਵੀ ਪਵੇਗਾ।

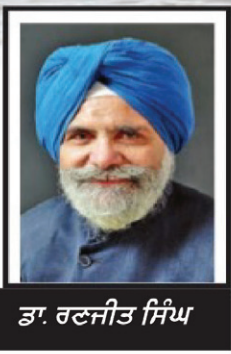
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ 48 ਹਲਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੂਬਾ ਸਿਆਸੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੀ ਘੜੀ ਬਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਥਰੇ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਲਈ ਹੋ ਰਹੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਿੰਦੇ ਧੜੇ ਦਾ ਹੱਥ ਉੱਚਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਐਨਸੀਪੀ (ਅਜੀਤ ਪਵਾਰ ਗਰੁੱਪ) ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਿਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਖ਼ੁਸ਼ਗਵਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ ਫ਼ਤਵੇ ਦੀ ਹੇਠੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਨਾਲ ਹੀ ਦਲ-ਬਦਲ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਾਲੇ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਸੋਧ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਛਾਇਆ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਧੜਾ ਬਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਥਰੇ ਦਾ ਅਸਲੀ ਦਾਵਰਸ ਹੈ।

ਅਣਜੰਮੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਕਤਲਿਸ

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰੋਹਤਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 42 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ 2022 ਦੌਰਾਨ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ (ਭਾਵ 1000 ਮੁੰਡਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ) 800 ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਥੇ 2023 ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਐਂਕਡਾ ਵੈਲਦਾ ਹੋਇਆ 54 ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਗ਼ੈਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰੋਹਤਕ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਪੱਖੋਂ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਰੁਝਾਨ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕੁੱਲ 12 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸੂਬਾ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਪੱਖੋਂ 2022 ਦੇ 917 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜੂਨ 2023 ਵਿਚ 906 ਤੱਕ ਖਿਸਕ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਐਂਕਡੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੋਰਚੀ 'ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾਓ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੱਲੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿੱਟੇ ਦੇਣ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਫੁਕ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ 2022 'ਚ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 20 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦਰ 400 ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਕੁੱਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ 28 ਐਂਕ ਡਿੱਗ ਕੇ 2021 ਦੇ 921 ਤੋਂ 2022 ਵਿਚ 893 ਉੱਤੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਮੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਫ਼ਸੋਸਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖੀ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਗੜਬੜ ਦੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ਗੀ ਵਾਲੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਪੇ ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਲਿੰਗ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਟੈਸਟ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਯੂਪੀ ਤੱਕ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵੱਲੋਂ ਫੜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬ਼ਬਤ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਅਣਚਾਹੇ ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਨ ਵਾਲੇ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਲਾਲਾਂ, ਨਰਸਾਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੇ ਗਰੇਗਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ-ਫੁੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਕਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸਮੇਟੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਨਾਲ ਧੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਨਕਰਾ ਘਟੇਗਾ ਪਰ ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ, ਨਰਸਾਂ, ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਮੇ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੱਚ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਸੂਝ ਨੂੰ ਏਦਾਂ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਘਟ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਦੁਖਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੀ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੱਚ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸਾਤ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਕੁਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਵਧਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਨਾਹਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੇ ਫ਼ੁਰਤੀ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਉੱਤੇ ਛਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਣਜੰਮੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਐਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੱਕ ਹੇਠਾਂ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਖ਼ਤ ਪ੍ਰੀ-ਕੰਸੇਪਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀ-ਨਟਾਲ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਟੈਕਨੀਕਸ ਐਕਟ ਦਾ ਸਮਾਜ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਰੋਹਤਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਗੁਨਾਹਗਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਫਲਦਾਇ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੱਚ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਲਈ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰਭ ਵਿਚ ਹੀ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਵਰਤਾਰਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪਤਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਬਰ ਜੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਮਾਣੇ ਸਮਝ ਸਭ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ ਸਹਿਣ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਹੱਕ-ਸੱਚ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਲ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਸੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿਖੇ ਹੋਈ...

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, 13 ਜਨਵਰੀ -ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਇੱਥੇ ਮੇਲਾ ਮਾਘੀ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸਤਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਬਕਾ ਹੱਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧਿਤਾ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗੁੜਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਸਪਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਲਾ-ਸ਼ਿਕਵਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਰੱਖ ਕਰ ਦੇਣ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵੀਰ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 1699 ਈ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਨੰਗੀ ਤਲਵਾਰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰ ਸਕੇ। ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਮਰਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧਤਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹੋਇਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਲੇ ਵਿਚਲੇ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਮੋਟ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੱਚੇ ਕੁਝ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਇਕੋ ਝੱਟਕੇ ਨਾਲ ਪੁੱਛ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਜਾਤ, ਰੰਗ, ਅਮੀਰੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਈਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਬਖਸ਼ੀ, ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸੰਪੂਰਨ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਭੇੜੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਚੌਹਿਆਣੀ ਭਾਬਤ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਵੇ, ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨਾਲ ਦਸਮੇਸ਼ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੇ 1701 ਤੋਂ 1704 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਪੰਜ ਵਾਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਚਾਰ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵੈਰੀ ਦੇ ਦੰਢ ਖੱਟੇ ਕੀਤੇ। ਪੰਜਵੀਂ ਵਾਰ ਭਾਰੀ ਫ਼ੌਜ ਨਾਲ ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਇਹ ਘੇਰਾ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਲੜਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਣ ਤਾਂ ਘੇਰਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾਗੁਰੂ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ। ਦਸਮੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਮੁਕਰ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਦੋਂ

ਲੋਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ

ਨਵੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ।

ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਰੂ, ਰਹਿਬਰ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਮਸਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਖ਼ਾਤਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਲਈ ਤੋਰਿਆ ਹੋਵੇ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਚਾਕੌਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਹੁਣ ਦੇ ਦੁੱਖਾ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਦੇ ਹੋਏ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੁੱਜੇ, ਉਦੋਂ ਤੀਕ ਵਿਛੜੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ

ਸੰਗਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈ। ਜ਼ਾਲਮ ਫ਼ੌਜ ਵੀ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੀ ਇੱਥੇ ਪੁੱਜ ਗਈ। ਘਮਸਾਣ ਦਾ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ। ਮਜ਼ਲੂਮ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ਾਲਮ ਬਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਮਰਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਥੱਡੀ ਜਿਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਦਾਵਾ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਆਏ

ਮੌਕੇ ਦੀ ਕੁਝਾਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਜੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਰਬੱਤ ਸੁਭਕੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭਰ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਸਹਿਮ ਦੇ ਇਸ ਸਾਥੇ ਅਧੀਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਸੋਝ ਲੈਣਗੇ ਪਰ ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਸੇ ਸਾਥੇ ਜੁੜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਹੜਾ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਹੱਥ ਆਇਆ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਫਿਰਦਾਰ ਦੀ ਢਾਬ ਗੁਰੂ ਜੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਗੀ ਰੋਹ ਅੱਗੇ ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ੌਜ ਦੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਵੀ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤੇ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਕਾਰਵੀ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਵੇਖਣਾ ਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰੋਹ ਜਾਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਤੇ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਦੀਆਂ ਵੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੁਟੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਰ ਪਿੱਛੇ ਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਮੁੜ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਦੇ ਸੋਚਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਮਾਣੇ ਸਮਝ ਸਭ ਕੁਝ ਝਲ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਸੁਹਿੰਮ ਮਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਕੱਢੇ ਸਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, “ਹੋ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਡੀ ਫ਼ੁੱਲ ਬਖਸ਼ ਦੇਵੇ ਜੋ ਤੁਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਬੇਦਾਵਾ ਪਾੜ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਵੈਕੀਫ਼ ਕਰੇ।” ਏਨੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੇ ਲੰਘਾਇਆ ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਫ਼ਝ ਹੀ ਗਵਾਚ ਗਿਆ ਸੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬਸਪਾ ਦੀ ਸਾਂਝ ਸਥਾਈ: ਹਰਸਿਮਰਤ; ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਮੌਕੇ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਮੌਕੇ ਕੀਤੀ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਤੇ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ। ਫੋਟੋ : ਪ੍ਰੈਸ ਕੀ ਤਾਕਤ

ਸਿੱਖ ਗੜ੍ਹੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਉਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਨਾ ਚੱਲਣ ਦੇ ਦੌਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ।

ਹਰਸਿਮਰਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਬਸਪਾ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ

ਸਥਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਵਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ

ਹਜ਼ਾਰ-ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਦੇ ਸਾਲ ਬੀਤਣ 'ਤੇ ਵੀ ਇਕ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਆਰੋਗੀ ਬੀਜੀਆਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮੁੜ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਝਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ 25 ਸੌਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ

ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੌਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ 'ਆਪ' ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਨਜ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਵਸੂਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਇਨ੍ਹੇ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਵੀ ਨਜ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੱਬੀ ਬਰਕੱਦੀ, ਹਨੀ ਵੱਤਣਵਾਲਾ, ਪ੍ਰੀਤਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਮੇਵਾਲੀ ਸਣੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਕੁਤਾਹੀ ਵਰਤਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਜੁਰਮਾਨੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 13 ਜਨਵਰੀ -ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਅਮਲੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਣੇ ਅੱਠ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਕੁਤਾਹੀ ਵਰਤਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਭਾਰੀ ਮਾਇਕ ਜੁਰਮਾਨੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਿਲੇ ਵਰਤਿਆਂ ਤਹਿਤ ਵਾਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੂੰ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 25-25 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਾਇਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੋਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਦੀ ਫੌਜ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਫਸੀਲ ਤੋਂ ਫੌਜ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਚੱਕਸੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਾਉਣ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਰੱਖ ਮਾਇਕ 'ਤੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਬੋਲਣਾ

ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਦਾ 450 ਸਾਲਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਦਿਵਸ ਮਨਾਏਗੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦਿਵਸ ਦੀ 450 ਸਾਲਾ ਬਰਾਬਰੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਨਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੈਸਲਾ

ਅੱਜ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਆਲਮਗੀਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੁਵ-ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਰ-ਚਿੰਤਾਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਨਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਅੱਜ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਆਲਮਗੀਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੁਵ-ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਰ-ਚਿੰਤਾਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਨਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਵੰਡ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਨੇ ਮੰਗਿਆ

ਪਾਤੜ, 13 ਜਨਵਰੀ -ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਪਿੰਡ ਹਰਿਆਉਂ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਵੰਡ ਵਿਰੁੱਧ ਹੱਕ ਮੰਗਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਫਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਐੱਸਡੀਐਮ ਪਾਤੜ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐੱਸਡੀਐਮ ਪਾਤੜ ਨਵੇਂਦੀਪ ਗੁਮਰਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਛਾਜਲੀ, ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਬਿੱਟੂ ਸਿੰਘ ਖੋਖਰ ਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਰਿਆਉਂ ਮੁਕਤ ਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਸਮੇਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਦੇਣ ਦਾ ਝਾਂਸਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸੱਤਾ ਹੱਥ ਲੱਗਣ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਉਂ ਮੁਕਤ ਵਿੱਚ 2014 ਵਿੱਚ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਕੱਟੇ ਗਏ 88 ਪਲਾਟਾਂ ਦਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪ

ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ : ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ

ਬਠਿੰਡਾ, -ਜਸਵੀਰ ਔਲਖ-
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਅਤੇ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਿਧਾਇਕ ਭੁੱਚੇ ਮੰਡੀ ਮਾਸਟਰ ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸਿਵੀਆ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪੇਂਡੂ ਆਜੀਵਿਕਾ ਮਿਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲ ਆਜੀਵਿਕਾ ਹੋਜ਼ਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਭੁੱਚੇ ਮੰਡੀ ਮਾਸਟਰ ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਜੀਵਿਕਾ ਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮਾਸਟਰ ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੌਕ ਕਾਰਜ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਵ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਵੀ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲ ਆਜੀਵਿਕਾ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸਵੈ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਹ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਮਿੱਥੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਹ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪ ਦੇ ਸਾਥਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ (ਦਿਹਾਤੀ) ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਸਿਵੀਆ, ਸਾਥਕਾ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ.ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁੱਗੀ ਚਹਿਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਂਡਮ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਰਾਮਗੜੀਆ, ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਹਰਿਦਰ ਕੌਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਮਤ ਆਜੀਵਿਕਾ ਕਲੱਸਟਰ ਲੈਵਲ ਡਰੋਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਝਾ ਫੇਰ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਾਂਗੇ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ, -ਜਸਵੀਰ ਔਲਖ-
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਪੱਤਝੇ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਮੁਖਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਇੱਥੇ 14 ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕੱਠੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬੇਸ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਦਾਰੀ ਦੇ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਰਮ ਹਾਊਸ ਤੱਕ ਨਾਹਿਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੂਬੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਅਤਿੱਕਾ ਭਾਰ ਕੇ ਬਾਦਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟੇਲਾ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਾਧੇ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਜਾਣਗੇ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਫੂਲਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਸੂਬਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਛੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੱਥ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ

ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਰਾਜ ਸਰਨ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਕਿ ਇਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਰਬ ਬਣਾਇਆ ਪਰ ਹੁਣ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ 25 ਸਾਲ ਰਾਜ ਕਰਨਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਆਗੂ ਆਪਣੇ 25 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਕਾਰੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਗੁਮਨਾਮੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰਾਨ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕੋਟੇ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਹੁੱਝੇ ਲਏ ਸਨ। ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਕੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਵਿਕਾਸ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕ ਆਮ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ

ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਨੌਰ-ਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਈ

ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ -ਸੰਤ ਲਾਲ ਮੁਨੀ ਜੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਜਨਰਲ ਪਰਮਸ਼ਾਲਾ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਸਦਕਾ ਨਵਜੰਮੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਰਾਹੀਂ ਸੰਤ ਲਾਲ ਮੁਨੀ ਜੀ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਹਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਹਰਰ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੇਵਾ

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮੁੱਢੋਂ ਤੋਂ ਕੁੜੀ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੁੜੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਹੜੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਗਿਫ਼ਟ ਪੈਕ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਸਾਥਕਾ ਸਰਪੰਚ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ

ਪ੍ਰਚੋਦੀਆਂ ਬਾਲਕੀਆਂ ਤੇ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਰਪੰਚ ਰਾਜਗੜ੍ਹ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਪਟਵਾਰੀ, ਦੀਪਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੇਲਰ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਨਾ, ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਯਾਦੂ, ਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਾਂਗਵਾੜੀ ਵਰਗੇ, ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਆਸਾ ਵਰਗੇ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਆਸਾ ਵਰਗੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਮੌਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ

ਰਾਮਾਂ ਮੰਡੀ, -
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਰਾਮਾਂ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸਟਾਰ ਪਲੇਸ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਰਜ ਬਾਘਲਾ ਨੇ ਨੇਪਾਲ (ਕੌਮਾਂਡ) ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਪੰਜਵੀਂ ਗੋਲੀ ਰਿਊ ਕਰਾਣੇ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 2023 ਉਪਨ੍ਯੁਨੀਅਤ ਕੋਟਾਗਰੀ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ।

31 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਹੋਈ ਇਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਭਾਰਤ, ਭੂਟਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ 65 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 24 ਮੈਡਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠਦਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਰਜ ਬਾਘਲਾ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਖੇਡ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਸਿਲਵਰ

ਮੈਡਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਰਜ ਬਾਘਲਾ ਨੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਿਰਜਾ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਕੋਚ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਚੰਗਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸ਼ਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਬਦਲਤ ਅੱਜ ਉਹ ਮੈਡਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਇਆ।

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਰਾਣੇ ਦੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼, ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਗੌਰਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਕੂਲ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਲਹਿਰੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਰਤੀ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਡਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ

ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਰਤੀ ਤੇ ਖੇਡਣ ਲਈ ਮਨਬਲ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਦਰਜ ਬਾਘਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਇਹ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵਧਾਈ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮਾਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਗੌਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਲਹਿਰੀ ਜੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਤੇਲੂ ਰਾਮ ਲਹਿਰੀ ਜੀ, ਵਾਇਨਾਸ ਸੈਕਟਰੀ ਸ੍ਰੀ ਬੂਸਨ ਕੁਮਾਰ ਲਹਿਰੀ ਜੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਂਡਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੰਨਿਕਾ ਧੀਮਾਨ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ਼ ਨੇ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ।

ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੇ ਏਮਜ਼ ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਤੇ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਦੁਵੱਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਹੀਬੱਧ

ਬਠਿੰਡਾ, -ਜਸਵੀਰ ਔਲਖ-
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਮੈਡੀਕਲ, ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਨੌਕ ਗੁੱਡ ਏ++ ਹਾਸਿਲ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ (ਏਮਜ਼) ਬਠਿੰਡਾ ਨਾਲ ਦੁਵੱਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ (ਜੀ ਕੇ ਯੂ.) ਸ. ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਐਸ.ਕੇ.ਬਾਵਾ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਏਮਜ਼, ਬਠਿੰਡਾ ਡਾ. ਡੀ.ਕੇ.ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹਸਤਾਖਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਖੋਜ ਵਾਸਤੇ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਗੁਣਵੱਤਾਪੂਰਣ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ੇਕਾਵਾ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਐਸ.ਕੇ.ਬਾਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਜੀ ਕੇ ਯੂ. ਦੇ ਫ਼ੈਕਲਟੀ ਆਫ਼ ਵਾਰਮਾਇੰਟੀਕਲ ਐਂਡ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬਹੁ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਫ਼ੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਖੋਜਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਖੋਜ ਕਾਰਜ, ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨਗੇ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਕਲ ਉਪਲਬਧ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਉਪਕਰਨਾਂ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਾਰਿਗ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ, ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾ. ਡੀ.ਕੇ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁਲ੍ਹਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਰਾਹੀਂ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਤਮਕ ਉੱਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਆ ਰਹੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਇਕ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਕਟ ਮੋਚਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਬੈਠਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ

ਬਠਿੰਡਾ, -ਜਸਵੀਰ ਔਲਖ-
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੋਕਤ ਅਹਿਮਦ ਪਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਚਨਚੜ੍ਹੀ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਗਾਊਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੇ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੋਕਤ ਅਹਿਮਦ ਪਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਕੌਮੀਕਲ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ

ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਰਸਾਇਣਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੱਛ ਡਰਿੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਟੀਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ

ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਨਪੇਰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਡਰਿੱਲ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਆਫ਼ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੰਗਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਕੇ ਡਰਿੱਲ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ, ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਤੇ ਵਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹਰ ਵੇਲੇ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪਟਵਾਰੀ 10,000 ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਾ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ ਰੰਗੇ ਰੱਬੀਂ ਕਾਬੂ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲੈ ਚੁੱਕਾ ਹੈ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ

ਬਠਿੰਡਾ, -ਜਸਵੀਰ ਔਲਖ-
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਪੰਜਾਬ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਅੱਜ ਪਟਵਾਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਾਲ ਹਲਕਾ ਕਲਿਆਣ ਸੁੱਖਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ 10,000 ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਿਆਂ ਰੰਗੇ ਰੱਬੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਕਲਿਆਣ ਸੁੱਖਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਦੱਸ

ਲਾਇਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਕਲਿਆਣ ਸੁੱਖਾ ਵਿਖੇ ਕਰੀਬ 6 ਏਕੜ ਵਾਗੀਯੋਗ ਜਮੀਨ ਸਾਂਝੇ ਖਾਤੇ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੀ ਇਸ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਕਨਾਲਾਂ ਜਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਦੂਜਰੀ ਵਿੱਚ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਪਟਵਾਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਹਾਇਕ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਮੁੱਦਦੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ 12,000 ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਪਰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸੌਦਾ 10,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹੀ ਪਟਵਾਰੀ ਇਸੇ ਜਮੀਨ ਤੇ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟ ਨੂੰ ਫੱਕ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 10,000 ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਹਾਸਲ ਕਰ

ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਪਟਵਾਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਾਸੋਂ 10,000 ਰੁਪਏ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦਿਆਂ ਦੋ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ ਤੇ ਰੰਗੇ ਰੱਬੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਪਟਵਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਹਾਇਕ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਪਿਲਾਵ ਬਾਣਾ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਬਠਿੰਡਾ ਰੋਜ ਵਿਖੇ ਬ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਡੂ ਕਲੋਨ ਤਹਿਤ ਮੁੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 76ਵੇਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਵਾਈ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿਲਣੀ

ਬਠਿੰਡਾ, -ਜਸਵੀਰ ਔਲਖ-
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰਾ-

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 76ਵੇਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿਲਣੀ ਸਥਾਨਕ ਮਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਲੋਕ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੰਸਥਾਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉੱਘੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਮਿਲਣੀ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਤਾ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਸਦਿਉਰਾ, ਕਾਲਮ ਨਵੀਸ ਪੰਜਾਬੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਸੁਆਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਕੀਰਤੀ ਕਿਰਪਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਸ਼ਾ ਅਫ਼ਸਰ ਬਠਿੰਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਿਲਣੀ ਦਾ ਮੂਲ ਮਕਸਦ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 76ਵੇਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਯੁੱਗ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ

ਕਵਿਤਾ

ਰਮੇਸ਼ ਬੱਗਾ ਚੋਹਲਾ

94631-32719

ਸਾਹਿਬ-ਕਮਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਿੰਜਿਆ ਤੇ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ ਅਖਵਾਏ...

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ

93163-11677

ਨਾ ਕਹੂੰ ਅਬ ਕੀ ਨਾ ਕਹੂੰ ਤਬ ਕੀ, ਥਾਤ ਕਹੂੰ ਜਬ ਕੀ, ਅਗਰ ਨਾ ਹੋਤੋ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਨਤ ਹੋਤੀ ਸਭ ਕੀ।

ਬਾ ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲ ਕੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਭਰੀ ਸਮਾਜਕ ਤਸਵੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਜਬਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਜਬਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕ ਸੀ ਪਰ ਡਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਏਨੇ ਨਿਰਾਵੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਚਲਾਮ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਠਾ ਰਿਹਾ? ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਰਤੀ ਤੇ ਜਬਰ-ਜ਼ੁਲਮ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੂਤ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਜੁਗ ਝੁਕਾਵੇ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਬੋਲਣ ਦੀ ਜ਼ੁਰਅਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 1666 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ।

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਤਕ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦੇ ਅਸਲ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੰਥਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜਬਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੰਤੀ ਤਵੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਤਲਵੰਦੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ, ਭਾਵਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਪਰ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਇਸ ਭਰਵਾਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਹਾਕਮ ਜ਼ਰੂਰ ਬਦਲਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀਆਂ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਕਟੌਤਪੁਰਾ ਸਭ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨੇ ਟੱਪ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਰੋਸ਼ ਸਵਾ ਮਣ ਜਨੇਊ ਲੁਧਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤਾਂ ਦੀ ਡਰਿਆਦ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਬਦਾਉਣ ਲਈ 'ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ' ਬਣ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਦੇ ਚਾਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।

ਜਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹ ਗਏ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖਲੇ ਸਕਦਾ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾਨੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਪਹਿਲਾ ਦਾਨ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਰਿਆ ਡੁੱਬਦਾ ਧਰਮ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਤਿਲਕ ਜੰਝੂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਖਾਤਰ ਸੀਸ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ, ਕਿਰਤਾਂ ਬਾਲਕ ਨੇਂ ਸਾਲ ਦਾ, ਜੇ ਤੋੜ ਪਿਤਾ ਤੇ ਮੋਹ ਸਕਦਾ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ...

ਦੂਜੇ ਦਾਨ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ, ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਜਿਹੜੇ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਜੇਕਾਰਿਆਂ ਨੂੰ,

ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ

ਬੀਜਿਆ ਜਿਹੜਾ ਬੀਜ ਅਣਖ ਦਾ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਬੋ ਸਕਦਾ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ...

ਤੀਜਾ ਦਾਨ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਵੱਡਿਆਂ ਲਾਲਾਂ ਦਾ, ਨਾਲ ਜੁਗਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਮੋੜਿਆ ਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ, ਤਕ ਕੇ ਲਾਸ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕਿਰਤਾਂ ਹੱਥੁਆਂ ਤਾਈਂ ਲੁਕੇ ਸਕਦਾ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ...

ਚੌਥੇ ਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਿੰਦਾਂ ਵਿਚ ਦੀਵਾਰ ਦੇ ਖੜ੍ਹ ਗਈਆਂ,

ਮਾਂ ਗੁਜਰੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਦਕਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅੱਗੇ ਅੜ ਗਈਆਂ, ਕੀਤਾ ਸੀ ਹਰ ਜ਼ੁਲਮ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜੇ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ...

ਮਹਾਦਾਨ ਵਿਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਦਾਨ ਇਹ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲੇ ਦਾ, ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਹਿਸਾਨ ਇਹ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲੇ ਦਾ, ਪੰਥ ਵਾਸਤੇ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੀ ਖੋਹ ਸਕਦਾ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ...

ਸਰਬੰਸ ਵਾਰ ਕੇ ਸਾਰਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਇਆ, 'ਚੋਹਲੇ' ਪਿੰਡ ਦੇ 'ਬੱਗੇ' ਨੇ ਹੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਆ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵਿਚ ਜੇ ਲਖੜੇ-ਜਿਹੜਾ ਪਰੇ ਸਕਦਾ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ...

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 88 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਮਾਨਸੰਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੇਟੇ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸੋਂ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੱਖਣ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ। ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੰਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਹਿਰ ਗਏ। ਇਸੇ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁੱਬ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਬਖਸ਼ ਕੇ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਿਆ। 1708 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਨੰਦੇੜ ਵਿਚ ਗੰਦਾਵਰੀ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਜਮਾਏ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੱਕ, ਸੱਚ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ 'ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ' ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ 'ਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਉਚ-ਨੀਚ ਹਾਲੇ ਤਕ ਪਿਛਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਹੀ, ਲਾਲਸਾ, ਸਵਾਰਥ ਤੇ ਫ਼ਿਸ਼ਾਹਿਦਾ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਨਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਤੇ ਅਮੀਰੀ ਦੇ ਲਾਲਚੀ ਧਨ ਦੇ ਅੰਬਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕ ਤੰਗੀਆਂ-ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਬੇਮੁਖਤਾ ਹੀ ਸਾਡੀ ਅਧੋਗਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਰਹਿਤ ਪਿਆਰੀ ਮੁੜ ਕੇ ਸਿੱਖ ਪਿਆਰਾ ਨਾਹਿ' ਪਰ ਅਸੀਂ ਰਹਿਤ ਨੂੰ ਤਿਲਜ਼ਾਲੀ ਦੇ ਕੇ ਅਡੱਬਰਾਂ 'ਚ ਫਸ ਗਏ ਹਾਂ। ਉਚ-ਨੀਚ ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕੇ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸਨ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਮਾ, ਮਜ਼ਹਬ ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਸੱਚੇ ਸਾਥੀਵਾਲ ਸਦਾਇਕ ਦੀ ਤਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕੀਏ।

ਕਵਿਤਾ

ਮਾਘੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ

ਆਇਆ ਮਾਘੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ, ਲੈ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰ। ਸਾਰੇ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਆਏ, ਕਰ ਕੇ ਹਾਹ ਤੇ ਸਿੰਗਾਰ।

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
94176-92015

ਆਓ ਮੁਕਤਸਰ ਜਾਈਏ, ਗੁਰੂ-ਘਰ ਸਿਰ ਝੁਕਾਈਏ, 'ਟੁੱਟੀ-ਗੱਦੀ' ਚੱਲ ਨਹੀਏ, ਭਾਵੇਂ ਮੇਸਮ ਨੱਠਾ-ਨਾਰ।

ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਰੱਬੀ, ਕੀਤਾ ਆਪ ਸਸਕਾਰ। ਵੇਖੋ ਸਜੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਵਾਲ ਤੇ ਨੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ, ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਇਕੱਠ, ਭਾਸ਼ਣ ਹੁੰਦੇ ਧੁੰਧਾਧਾਰ।

ਲੰਗਰ ਕਈ ਥਾਈਂ ਲੱਗੇ, ਵੱਜੇ ਢੋਲ ਉੱਤੇ ਡੱਗੇ, ਛਿੱਜਾਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਉੱਤੇ, ਪੁੰਜਾਂ-ਪੁਤ ਤੇ ਗੁਬਾਰ।

ਸੰਗਰੀ ਇਕ ਭਾਗੇ ਮਾਈ, ਐਸੀ ਤੰਗ ਉਸ ਚਲਾਈ, ਤਾਅਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤਾਈ ਦਿੱਤੇ, ਸਿੱਖ ਹੋਏ ਸਰਸਾਰ।

ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪਿਆਈਏ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਿੱਤ ਗਾਈਏ, 'ਗੁਰੀ' ਜਪੁਜੀ ਵੀ ਪੜ੍ਹੇ, ਨਾਲੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਚੰਗੀ-ਦਰ।

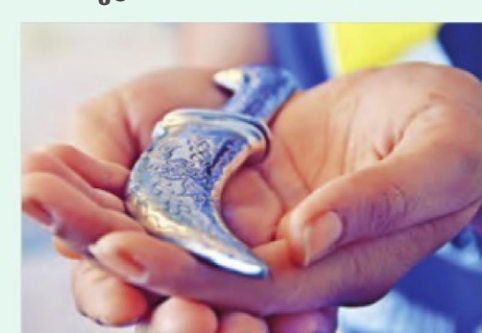
ਮੰਗੇ ਸਭ ਦੀ ਲਝਾਈ, ਦਿਲੋਂ ਕੰਢੀਏ ਬੁਰਾਈ, ਛੱਡੋ ਵੇਰ ਤੇ ਵਿਰੋਧ, ਕਰੋ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰ।

ਗੁਰੂ ਟੁੱਟੀ ਏਥੇ ਗੰਗੀ, ਕੀਤੀ ਮੰਦੀਓ ਸੀ ਗੰਗੀ,

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੂਫੀਵਾਦ ਦਾ ਆਗਮਨ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੂਫੀਵਾਦ ਦਾ ਆਗਮਨ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਮਹਿਮੂਦ ਗਜ਼ਨਵੀ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੂਫੀਆਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ (1173-1266), ਸੰਥੀਆ ਅਹਿਮਦ ਸੁਲਤਾਨ ਸ਼ਾਹੀ ਸਰਵਰ ਅਤੇ ਹਕਾਉਤ ਦੀਨ ਜ਼ਕਰੀਆ ਆਦਿ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਸੂਫੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੂਫੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ-ਉਦ-ਦੀਨ ਗੁਰਬਾਣੀ (ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ) ਤੋਂ ਹੋਈ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਹ ਰੁਸੇਨ, ਸਾਈ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ, ਹਜ਼ਰਤ ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ, ਅਲੀ ਹੋਦਰ, ਫਰਾਹ ਫਰੀਦ, ਸੰਥੀਆ ਰਾਸਮ, ਵਜ਼ੀਰ, ਦਾਨ, ਖੁਆਜਾ ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ ਆਦਿ ਸੂਫੀ ਕਵੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਵਿ-ਧਾਰਾ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਇਸ ਕਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਤਮ ਮਹਾਨ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ (1845-1901) ਸਨ। ਸੂਫੀ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਕਵਿਤਾ ਕਾਫੀਆਂ, ਬਾਰਮਾਹਾ, ਸਤਵਾਰਾ, ਸੀਰਗਤੀ, ਬੈਤ, ਦੋਹਾ, ਡਿਫਿਦ, ਸ਼ਬਦ ਆਦਿ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸੂਫੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਲਾਮ ਨੂੰ ਰਾਗਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਦੀ ਕਿਰਪਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼, ਧਰਮ, ਕੌਮ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੱਟਨ ਬਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾਨ...

ਪੰਜ ਕਕਾਰ -2

ਕਿਰਪਾਨ

ਕਿਰਪਾਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਲੋਹੇ ਜਾਂ ਇਸਪਾਤ ਦਾ ਬਣਿਆ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਗੋਬਿੰਦਾਸ ਜਾਂ ਸ਼ਸਤਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮਾਤਰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਨਾਥ 'ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼' ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 359 'ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਦੇ ਅਰਥ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ, 'ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨੂੰ ਵੈਧ ਦੇਵੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਾਉਣੇ ਵੇਲੇ ਰਹਿਮ ਨਾ ਆਵੇ, ਤਲਵਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ, ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਕਾਰ, ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣਾ ਵਿਧਾਨ ਹੈ।' ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਰਡੰਡ ਦੇ ਪੰਨਾ 108 ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਵੈ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਧਾਰਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯਮ ਬਾਧਿਆ ਹੈ।' ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੀ ਕਿਰਪਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਜ਼ੁਲਮ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਦੇਸ਼, ਧਰਮ, ਕੌਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੱਟਨ ਬਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾਨ। ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਰਪਾਨ ਹੀ ਗਾਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਧਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਸਿੱਖ ਗਲ ਵਿਚ ਪਾਈ

ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਤੀ
94633-33293

ਕਿਰਪਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਰਪਾਨ ਫੜ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਦੋ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਭਾਵ 'ਭਗਤੀ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ' ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਪਾਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨਿਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਇਕ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟ ਤਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਕਾਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾਨ ਹਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕਿਰਪਾਨ ਕੰਧੇ ਵਿਚ ਹੀ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸ਼ਸਤਰ ਇਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਮਾਤਰ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਜੋਕਾ ਹੈ। ਨਿਹੰਗ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪੁਰਨ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੀ ਧਾਰਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪੰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹਾਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾਨ ਅਤੇ ਸਿਰਧਾਉ ਦੇ ਕੇ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਣ ਦਾ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਹੱਕ, ਸੱਚ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਰਪਾਨ ਝੁੱਕਦੀ ਜਾਇਸ਼ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਸਥਾਨ ਹੈ 'ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ' 'ਮੁਕਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬੰਨ੍ਹੇ ਰਹਿਤ, ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ, ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ। ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਇਲਾਕਾ 'ਖਿਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ' ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਇਤਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਖੱਤਰੀ ਭਰਾ ਸਨ। ਉਹ ਅਮੀਰ ਸਨ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਖਿਰਾਣਾ, ਧਿਰਾਣਾ ਤੇ ਗੁਪਾਣਾ ਸਨ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਮੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਰੇਤਲਾ ਇਲਾਕਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹਰਿਦ ਕਾਰਨ ਤਿੰਨਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਾਥਾਂ ਖੁਦਵਾਈਆਂ। ਹਰ ਸਾਲ ਸਾਉਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵਾਥੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਥੇ ਇਤਨਾ ਪਾਣੀ ਜਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਆਦਮੀ ਤੇ ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਾਥਾਂ ਖਰਕੇ ਤਿੰਨਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਪਿੰਡ ਖਿਦਰਾਣਾ, ਰੁਪਾਣਾ ਤੇ ਹਿੰਦਾਣਾ ਵੱਸ ਗਏ।

ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਵਿਰੁੱਧ ਆਖ਼ਰੀ ਜੰਗ ਕੀਤੀ ਤੇ ਹਕੂਮਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਪਾਵਨ ਵਿਖਿਤ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਕੇ ਗਏ ਮਾਝੇ ਦੇ ਚਾਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ-ਮਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਕੇ ਟੁੱਟੀ ਰੱਖੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੱਕ, ਸੱਚ ਲਈ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਆਖ਼ਰੀ ਲੜਾਈ ਸੀ ਜਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਤਾਂ ਉਹ

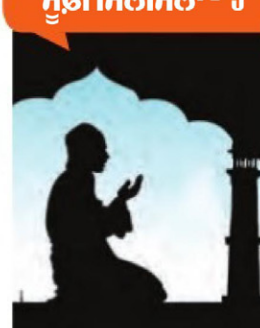
ਪਹਿਰਾਨਬੋ' ਅਤੇ 'ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਹਕ' ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ 'ਚ ਨਵੀਂ ਭੂਗ ਝੁਕਾਵੇ ਲਈ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 1699 ਦੀ

ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਰਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਮਹਾਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਹ ਉਹ ਮਹਾਨ ਅਵਸਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤਲਵਾਰ

ਸੂਫੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ, ਸੂਫੀਆਂ ਦੀ ਸੰਪਰਦਾਇ ਨੂੰ 'ਸਿਲਸਿਲਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਫੀ ਸਿਲਸਿਲਿਆ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂ ਬਕਰ ਸਿੱਦੀਕੀ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਸੁਰਤਜਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਫੀਮਤ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੌਰ ਵਿਚ 14 ਸੂਫੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਏ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸੂਫੀ ਬਰੂਗਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਲਸਿਲਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਨ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ।

ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ੇਖ ਨਜ਼ਾਮੁੱਦੀਨ ਕੁਬਰਾ

ਸੂਫੀ ਸਿਲਸਿਲਾ - 5

ਕੁਬਰਵੀ

ਨੂੰ ਕੁਬਰਵੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖ਼ਵਾਰਿਜ਼ਮ (ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ) ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਮੰਗੋਲਾਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਕੁਬਰਵੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਭੁਮ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਇਸ

ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ੇਖ ਨਜ਼ਾਮੁੱਦੀਨ ਕੁਬਰਾ 'ਕੁਬਰਵੀ' ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸਨ। ਉਹ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਮੰਗੋਲਾਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਕੁਬਰਵੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਭੁਮ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਇਸ

ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ੇਖ ਨਜ਼ਾਮੁੱਦੀਨ ਕੁਬਰਾ 'ਕੁਬਰਵੀ' ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸਨ। ਉਹ ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਮੰਗੋਲਾਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਕੁਬਰਵੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਭੁਮ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਇਸ

ਗੁਪ ਵਿਚ ਦੀਰਾਨ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੂਫੀ ਸ਼ੇਖ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੂਫੀਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਹਜ਼ਰਤ ਮੀਰ ਅਲੀ ਹਮਦਾਨੀ ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਇਸ ਸੂਫੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਹਜ਼ਰਤ ਇਸਮਾਈਲ, ਹਜ਼ਰਤ ਸੱਦਰ ਹਿਸਾਰੀ, ਹਜ਼ਰਤ ਬਾਬਾ ਅਲੀ ਨਾਭਕ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ੇਖ ਯਾਕੂਬ ਅਲੀ ਵੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੂਫੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਤਲਵਾਰ
94634-63193

ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ

14 ਜਨਵਰੀ, ਮਾਘੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੱਥਾ

ਕੀਰਤਪੁਰ, ਰੋਪੜ, ਕੋਟਲਾ ਨਿਹੰਗ, ਕਾਕੜ, ਦੀਨਾ ਰੁਪਾਲ, ਗੁਰੂਸਰ, ਭਾਈ ਭਗਤਾ, ਬਰਗਾੜੀ, ਬਹਿਬਲ, ਸਰਾਵਾ, ਪੱਤੋ, ਜੋਤ ਦੱਡ ਵਾਲੀ, ਮਯੂਕ ਦਾ ਕੋਟ ਤੇ ਕੋਟਕਪੂਰੇ ਪਹੁੰਚੇ।

ਉਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕੋਟਕਪੂਰੇ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਕਪੂਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਭਰ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਲ੍ਹਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਖਿਦਰਾਣੇ ਦੀ ਢਾਬ ਵੱਲ ਚੱਲ

ਪਏ। ਉਧਰ ਮਾਤਾ ਭਾਗੀ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਕੇ ਗਏ ਮਾਝੇ ਦੇ ਚਾਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ-ਮਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਕੇ ਟੁੱਟੀ ਰੱਖੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੱਕ, ਸੱਚ ਲਈ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਆਖ਼ਰੀ ਲੜਾਈ ਸੀ ਜਦ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਤਾਂ ਉਹ

ਦੀਸਿਆ ਕਿ ਮੁਗਲ ਫ਼ੌਜਾਂ ਵਾਹੋ-ਦਾਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇੜੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਸੱਤਾਲਟ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇੰਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਮਾਤਾ ਭਾਗੀ ਜੀ ਵੀ ਖਿਦਰਾਣੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉੱਚੀ ਟਿੱਬੀ ਤੇ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲੀ। ਮਾਤਾ ਭਾਗੀ

ਜੀ ਅਤੇ ਚਾਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸ ਢਾਬ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨੇੜੇ ਬਾਝੀਆਂ 'ਤੇ ਕੁੱਲੇ ਪਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੋਰੇ ਸੰਭਾਲ ਲਏ। ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉੱਚੀ ਟਿੱਬੀ ਤੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੀਰਾਂ ਦੀ ਬਰਸਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਕੇ ਗਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਗਲ ਫ਼ੌਜ ਨਾਲ ਡਟ ਕੇ ਲੜਦਾ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਘਮਸਾਨ ਦਾ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ, ਮੁਗਲ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਉੱਖੜ ਗਏ ਤੇ ਉਹ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਪਿੱਛਾ ਹਟ ਗਈਆਂ। ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਟਿੱਬੀ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਆਏ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਦਿੱਤੀ। ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਈ ਭਿੜਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਇਆ। ਮਾਤਾ ਭਾਗੀ ਜੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਾਤਾ ਭਾਗੀ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਕੇ ਮਰਹਮ ਪੱਟੀ ਕੀਤੀ। ਮਹਾ

• ਨਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

98146-62260

ਹੱਸਣਾ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇਰੰਗ ਹੈ। ਹੱਸਣਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਕਲਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੱਸ ਕੇ ਬੁਲਾਉਣ ਨਾਲ ਦੂਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਿਰਹੇ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਹੱਸਣਾ ਇਕ ਕਮਰਤ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਹੱਸਣ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੱਸਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਾਥ ਹਰ ਕੋਈ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਸਮੁਖ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਦੀ ਕਲਾ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸਕਰਾਹਟਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਦੁਖੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੱਸਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਅਤੇ ਹਸਾਉਣਾ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਦੇ ਖੇਡਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਿਤਾਉਣਾ ਹੀ ਸਾਡਾ ਸਾਥਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ

ਹਾਸਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ। ਹਾਸਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਹਾਸਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਹਾਸਿਆਂ ਦਾ ਵਾਸਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਘਰ ਵੱਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੌੜਦੀਆਂ ਹੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੱਸਿਆ ਦੇ ਘਰ ਵਸਦੇ। ਹਾਸੇ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਖਚਰਾ ਹਾਸਾ ਅਤੇ ਘੁਮੰਡੀ ਹਾਸਾ। ਖਚਰਾ ਹਾਸਾ ਹੱਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਚੁਸਤ-ਚਲਾਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਜਾਂ ਰੁਤਬੇ ਦਾ ਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਾਸਾ ਘੁਮੰਡੇ ਭਰਮੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਹਾਸਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਿਲ ਦੁਖਾਏ ਬਗ਼ੈਰ ਦੂਜਿਆਂ

ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸਕਰਾਹਟਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਦੁਖੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੱਸਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣਾ ਅਤੇ ਹਸਾਉਣਾ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ...

ਨੂੰ ਦਰਦ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਭੁਲਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਰੋਵਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੱਸਣ ਲਾ ਲਵੇ। ਰੋਵਿਆਂ ਨੂੰ ਹਸਾਉਣ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਾਇਦ ਕੋਈ ਪੁੱਠ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ ਜਿੰਦਾ ਦਸਤੂਰ ਹੈ। ਪਰ ਹੱਸਣਾ ਜਾਂ ਰੋਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ। ਹਾਸਾ ਕਈ ਇਨਸਾਨੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹੱਸਦੇ ਰਿਹਾਇਆ

ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਬਿਮਾਰ ਹੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਸੇ ਨੂੰ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਤਨ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਭੋਜਨ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਹਾਸਾ ਹੈ। ਹਸਮੁਖ ਵਿਅਕਤੀ ਸਭ ਦਾ ਚਹੇਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਸਮੁਖ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਗਰ, ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ, ਬਲੌਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣਾ ਚਿਰਾਗ ਬਹੁਤ ਆਕਰਸ਼ਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ

ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਸਮੁਖ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਹੀ ਉਲਝ ਕੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਹਸਮੁਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਮਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਸਮੁਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ

ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਘੁਲਣ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਦਰੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁਟਕੇ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ। ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ ਹਾਸਿਆਂ ਦੇ ਛਰਾਟਿਆਂ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵੀ ਭੁਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪਾਚ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ

ਹਾਸਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਨਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਸੁਖੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜ਼ਰੂਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਹੱਸਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਿਰਹੇ ਦੀ ਬਲਾਵਟ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਦਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾਚ-ਪੱਖੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਅਕੜਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿਹਤ ਲਈ ਨੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਘਰਵਾਲਿਆਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੱਸਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੱਸ ਕੇ ਛੱਟਣੀ ਦੇਣੀ ਔਖੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 65 ਫ਼ੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹੱਸਣ ਦਾ ਸਮਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ, ਬਲੌਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ

ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਰੱਖੋ ਕਾਬੂ
ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਉੱਪਰ ਵੱਧ ਤਾਂ ਵੱਧ ਕਾਬੂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੁੱਸੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਿਆਨਕ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਤਣਾਅ-ਮੁਕਤ ਬਣੀਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਦਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਉਰਜਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਹੜੀ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਥੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਕਵਾਇਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਇਕ ਚੁੱਪ ਸੌ ਸੁੱਚ ਵੀ ਕਾਰਗਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੁੱਪ ਰਹਿਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ।

ਹੱਸਣ 'ਚ ਨਾ ਕਰੋ ਕੰਜੂਸੀ
ਹੱਸਣਾ ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕ ਹੱਸਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਜੂਸੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਸਮੁਖ ਅਤੇ ਮਿਲਣਸ਼ੀਲ ਵਿਅਕਤੀ ਚੁੱਬਕੀ ਖਿੱਚ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਮੁਸਕਿਲ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਦਾ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੀ ਭੌਜ ਦੌਰ ਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਚਿਰਾਗ ਹੱਸਣ ਨੂੰ ਤਰਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ

ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਮਰ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਹੱਸਣਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚੰਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਰੋਣੀ ਖਾਣਾ। ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਨੂੰ ਝੰਜੋੜਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇਸ ਯੁਗ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਣਾਅ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਭਾਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਪਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਨੁਸ਼ਾਸਤ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਸਮੁਖ ਵਿਅਕਤੀ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਦਾ ਲੁਭਕ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਹੱਸਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਕਦਮ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੀ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅੰਦਰੋਂ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਹੋਵੇ।

ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਹਾਸੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸਤ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਹੋਰੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਾਸਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੱਸਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਖ਼ਮੋਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਖੋਜ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੱਸਣ ਕਾਰਨ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੱਧਦੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਸਾ ਮਨੀਸ਼ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ

ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਇਕ ਦੋ ਦੂਜੇ, ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਫੈਲਦੀ

ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਸਕਰਾਹਟ। ਭਾਵੇਂ ਭੌਜ-ਦੌੜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਸਾ ਲੁਪਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਸਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਲਾਵਟਰ ਕਲੱਬ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੱਸਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਾਭ ਹਨ।

ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪ ਆਪਣਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਫੇਡਕਿਆ ਨੂੰ ਅਕਸੀਜਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਉਰਜਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਘੱਟ ਬਿਮਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਿਰਹੇ ਦੀ ਕਸ਼ਟਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿਰਾਗ ਚਮਕਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਘੱਟ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇਰੰਗ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੱਡਣ ਨਾਲ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੱਸਦੇ-ਹੱਸਦੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਨੂੰ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਤਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਸਥਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਰਵਿਸ ਸਿਸਟਮ ਸਹੀ ਰਹੇਗਾ।

ਫੇਡਕੇ ਅਤੇ ਖੂਨ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਰੁਸਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਚੁਸਤੀ-ਫੂਰਤੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਤਣਾਅ ਦੇ ਹੱਸਦੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹੋਗੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਭੈੜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਉਗੇ। ਹਾਸਾ ਸੰਵਾਦ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਿੰਦਾਦਿਲ ਵਿਅਕਤੀ ਹਸਮੁਖ ਹੁੰਦਾ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਸੁੱਖ ਖ਼ਰੀਦਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਸੁਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਸਰੀਰ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ। ਆਤਮਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਪਲ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਜਿਹੇ ਜਿਹੇ ਮਜ਼ਬੀ ਹੋਣ, ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਪਲ ਹੱਸਦੇ-ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਬਖ਼ਸ਼ 'ਤੇ ਸੰਜਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

• ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਚਹਿਲ

90565-26703

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਹਿੰਭ ਇਕ ਤਿੰਨ ਅੱਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਆਪੇ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਡੁੱਬੇ ਅਰਥ ਸਮੋਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਰਨੀ ਸਮੁੱਚਰ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨੂੰ ਨਾਪਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸ ਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਗ਼ਮ, ਖੇਡੇ, ਅਨੁਭਵ, ਕਲਪਨਾ, ਨਫ਼ਰਤ, ਪਿਆਰ ਆਦਿ ਜਜ਼ਬਾਤ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣਾ ਵੀ ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਖਮਈ ਤੇ ਆਨੰਦਤ ਹੋਵੇ। ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਲੋਚਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾਉਣਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਚੱਲੇ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਪਰ ਹਾਂ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਹਿਜ ਤੇ ਖੁਸ਼ਗਵਾਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਪੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਯਥਾਰਥ ਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਯਥਾਰਥ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਿਰਰਦੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਦੂਸਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਤੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚਿਹਰਿਆਂ ਹੇਠੋਂ ਅਸਲੀ ਤੇ ਨਕਲੀ ਪਰਚਣ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਤਾ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਹੈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵਿਅਰਥ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਜਾਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਦਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸਤੁਰ ਅਤੇ ਸਿਰਜਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਰੁਝੇਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬੇੜਾ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਚੱਲੇ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਪਰ ਹਾਂ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਹਿਜ ਤੇ ਖੁਸ਼ਗਵਾਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ...

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣਾ ਵੀ ਹੈ ਕਲਾ

ਸਮਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਵੀ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ ਚੁਸਤ-ਚਲਾਤ ਅਤੇ ਤਰੇ-ਤਾਜ਼ਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ਗਵਾਹ ਬਣੇ ਰਹੀਏ।

ਆਨੰਦਮਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੇ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਦ ਵੀ ਨਾ ਡਗਮਗਾਉਣ ਦਿਉ। ਹੀਣ-ਭਾਵਨਾ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚੋ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਕੇਵਲ ਇਕ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਹੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਰੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਨਿਭਾਓ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਕਰੋ। ਹੋਸਲਾ ਪਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ। ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਵਿਵਹਾਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੱਖੋ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ

ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਉਸੇ ਵਿਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਤਲਖੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਭਾਵੁਕਤਾ ਵਸ ਹੋ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਾ ਲਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ

ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਸਿਆਣਪ ਹੈ। ਨਿੰਦਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਚੁਰਚਾ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਿੰਦਾ ਗ਼ਮਸਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ਮਿਜ਼ਾਜ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੋ ਰਹੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਚੁਰਚਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਜਾਂ ਨਿੰਦਿਆ ਡੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵੱਜਦੀ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਰੋਆ ਤੇ ਚੰਗਾ ਸੋਚੋ, ਚੰਗਾ ਬੋਲੋ, ਚੰਗਾ ਕਰੋ। ਸੰਜਮ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਉ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ। ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ, ਬੋਲਣਾ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਲੇਖੇ ਬੋਲਣ ਬੋਲੀਆਂ, ਲੇਖੇ ਖਾਣਾ ਖਾਓ।” ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ। ਆਪ ਤੋਂ ਛੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸਹਿਤ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉ। ਚੰਗਾ ਤੇ ਨਰੋਆ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਹਿਤ ਸਮਕਾਲੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਦਰਪਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਰੋਆਪਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਹੋਏ ਹਰ ਇਕ ਪਲ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਜੋਅ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਫਿਰ ਜਿੰਦਗੀ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਣਨ ਦਾ ਚਾਅ ਤੇ ਉਲਾਸ ਦਿਲ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਕਾਦਰ ਦੀ ਇਹ ਤੁਰਦਤ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੂਪੀ ਇਸ ਜਜ਼ਬਾਤ ਦੇ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੇ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ। ਫਿਰ ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਰੇ ਰਹੀਮਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।

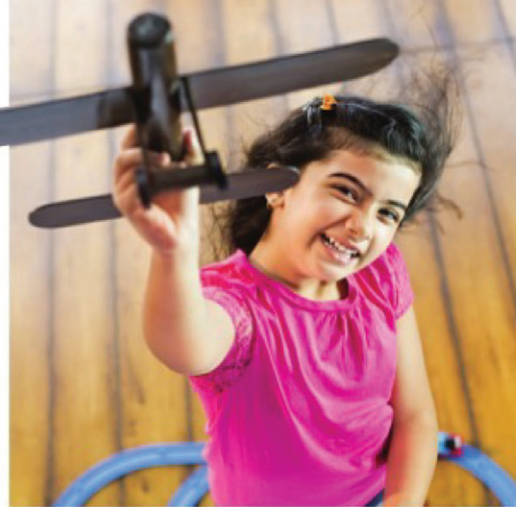
ਆਲੋਚਨਾ ਕਿਸੇ ਦਲੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ...

• ਅਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ

81468 08995

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿੱਤਣਾ ਅਤੇ ਹਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਸਫ਼ਰ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਹਰ ਕਦਮ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਸ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ, ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਹਮਣਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਜਾਂ ਫੇਰ ਤੁਹਾਡੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਮਾਨਦਾਰ ਸੋਚ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਤੋਂ ਡਰੋ ਨਾ। ਆਲੋਚਨਾ, ਨਫ਼ਰਤ ਵਰਗੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲੂ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਉਪਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸਬਰ ਤੇ

ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੈ ਆਲੋਚਨਾ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕ ਲੋਕ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਜਿਹੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਕਿਸੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਉਸ ਮਜ਼ਬੂਰ ਬਣੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗਰਦਨ ਮੋੜ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਖਣ ਦਾ ਢੰਗ ਹੀਟਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਖੀ ਬੰਦੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਕੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਆਉ ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਗਲਤ ਗੱਲਾਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲਈਏ। ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭੜਕੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਵਧਾ ਖੁਦਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਉੱਥੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਾਡੇ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਉੱਥੇ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਡੇ ਸੁਖੀ ਹਨ। ਕਦੇ ਤਕ ਅਸੀਂ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਧਮਦੇ ਰਹੀਏ। ਇਹ ਸੁਧਾਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਸਲ ਲਈ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਆਉ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਭਿਅਤਾਵਾਰ ਸਾਡੇ ਰੱਖੀਏ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ, ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਈਏ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਬੰਦੇ ਨਫ਼ਰਤ, ਆਲੋਚਨਾ

100 ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਔਰਤਾਂ 'ਚੋਂ 80% ਦੀਆਂ ਉਮਰਾਂ 50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਮਿਸੀਸਾਗਾ: ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਸਮੇਂ ਉਭਰਦੀ ਹਕੀਕਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ 50 ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ 50ਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰੀਅਰ 'ਚ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ Q-3 ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ 'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਰੇਬਜ਼ ਹਨ, ਉਮਰ ਦੀ ਤੀਜੀ 100 ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਔਰਤਾਂ ਤਿਆਰੀ ਜੋ 50-75 ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਦਰਸਾਬੰਦੀ ਸਾਲ ਦਰਮਿਆਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੋਬਨ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੈ।

ਦੇਖਭਾਲ (ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ) ਦੇ ਅਸੰਭਵ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮਤਲਬ ਕਿ ਉਹ ਔਸਤਨ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਖਿੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆਈ ਮਹਿਲਾ ਹੈ ਇੱਕ ਰੋਲ ਮਾਡਲ (ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ) 50 ਅਤੇ 60 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ, ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ (ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਕਥਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਪਵਾਦ ਹੈ)। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ Q-2 'ਚ ਪੂੰਜੀਵਾਦ, ਕਰੀਅਰ ਅਤੇ

ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 26 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਉਸ ਨੇ 1986 'ਚ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਰਸਮ 'ਚ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਪਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇ 13 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਸੱਤ ਬੱਚੇ ਹੋਏ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਾਂਗ, ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੀ ਤਿਆਰੀ ਬਿਤਾਈ। ਉਹ 46 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ 2005 'ਚ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਯੁਵਾ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਐਂਗਲਾ ਮਰਕਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟ ਗਈ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਬੱਸ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁੱਝ ਗ਼ੈਰ-ਰਿਵਾਇਤੀ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ।

ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਮਹਾਨ ਦੋਸਤ

ਗੰਜਾਈਨਾ: ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਢਾਕਾ ਸਥਿਤ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਗਣਭਵਨ ਵਿਖੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਦੋਸਤ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸਾਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਈਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਹ ਪੰਜਵੀਂ ਵਾਰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣੀ ਗਈ। ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਵਾਮੀ ਲੀਗ ਨੇ 300 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਦ 'ਚ 223 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੱਲ 299 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਪ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਖ਼ਾਲਿਦਾ ਜ਼ਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮੋਰੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕੇ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰਹੇਗਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੈਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼

ਪਰਤਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ।"

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਮਿੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਭਾਰਤ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦਾ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਦੋਸਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ 1971 ਅਤੇ 1975 'ਚ ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਆਂਢੀ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਬੰਧ ਹਨ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਚਾਈਆਂ ਤਕ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ 2041 ਤਕ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਜ਼ਨ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਟੀਚਾ 2041 ਤਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਮਾਰਟ ਆਬਾਦੀ, ਸਮਾਰਟ ਸਰਕਾਰ, ਸਮਾਰਟ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਰਟ ਸਮਾਜ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ। ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਡੋਕਸ ਆਰਥਿਕ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਬਜਟ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ 'ਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।"

ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦਾ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ

ਪੱਟੀ: ਪੱਟੀ ਦੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੇ 'ਚ ਕੁੱਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਘਰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਗੋਲੀਆਂ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤ ਦਾ ਗੋਲੀਆਂ 'ਚ ਰਾਜੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਨੀਤਾ ਦੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਲੀ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮਿਤਕਾ ਦੀ ਗਈ। ਇਹ ਵਾਰਦਾਤ ਤੋਂ ਪਛਾਣ ਸੁਨੀਤਾ (30) ਪਤਨੀ ਬਾਅਦ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਪੈ ਰਾਜਾ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ। ਨਾਲ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਿਤਕਾ ਦੀ ਸੋਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਾਰਦਾਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਜੇ ਦਾ ਇਲਾਕੇ ਪੁਲੀਸ ਵੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਦੇ ਬੰਬੀ ਨਾਮਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬੀਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੌਤਵਰਨਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ DSP ਦੇ ਰਾਜ਼ੀਨਾਮਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦਫ਼ਤਰ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ ਲਗਾਇਆ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬੰਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਲਮਾਨ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਫ਼ਾਰਮ ਹਾਊਸ 'ਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਫੜੇ

ਮੁੰਬਈ: ਪਨਵੇਲ 'ਚ ਅਭਿਨੇਤਾ ਸਲਮਾਨ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਫ਼ਾਰਮ ਹਾਊਸ 'ਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਨਿਲ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 4 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗਾਰਡ ਵਲੋਂ ਸਲਮਾਨ ਦੇ ਅਰਪਿਤਾ ਫ਼ਾਰਮ ਹਾਊਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਤੇ ਦੱਸੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਦੋਵੇਂ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਹਨ।

ਡਾਕਘਰ ਘੁਟਾਲੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ - ਸੁਨਕ

ਕਿਚਨਰ: ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਘੁਟਾਲੇ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ 'ਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਸਬ-ਪੋਸਟਮਾਸਟਰਾਂ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਕਈ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ।

ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ, ਸੁਨਕ ਨੂੰ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਹੋਰਾਈਜ਼ਨ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ IT ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘੁਟਾਲੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਨਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 90 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ ਉਹ

ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਤਸ਼ੱਦਦ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ 1.5 ਕਰੋੜ ਪਾਊਂਡ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਨੁਕਸਦਾਰ ਲੇਖਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਦਰਜਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਘੁਟਾਲੇ ਤੋਂ 700 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਬ-ਪੋਸਟ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਸੀਮਾ ਬਿਸਵਾਸ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ 2021 'ਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਸੀ।

ਬਿਲਕਿਸ ਬਾਨੋ ਕੇਸ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਰੱਦ

ਮਾਲਟਨ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ 2002 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਲਕਿਸ ਬਾਨੋ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਸਜ਼ਾ 'ਚ ਛੋਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰੀਆਂ ਅੰਦਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਬੈਂਚ ਦੇ 13 ਮਈ 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ